

Према подацима Републичког завода за статистику Републике Српске, **БДП** у првом полугодишту 2018. године, у односу на исти период 2017. године, има позитивну стопу раста од 3,4% (Q1 = 3,1% и Q2 = 3,6%). Расту БДП-а највише је допринио раст у подручју Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; саобраћај и складиштење; дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство и групи подручја индустрије. Подручје Грађевинарство остварило је стопу раста од 5,9%, али због мањег учешћа у структури има нешто мањи допринос укупном расту БДП-а.

Расположиви подаци за 2018. годину указују на наставак раста потрошње и на већи раст извоза у односу на увоз, тако да се очекује наставак позитивних кретања ових компонената и њихов позитиван допринос расту БДП-а. **Индустријска производња**, са процијењеним учешћем у БДП-у Републике Српске од 19,3%, у 2017. години, остварила је просјечан годишњи раст од 1,4%, као резултат повећања производње у подручју Прерађивачка индустрија од 6,5%. С друге стране, у подручју Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација забиљежено је смањење производње од 7,5%, углавном као резултат неповољне хидролошке ситуације, а у подручју Вађење руда и камена производња је била мања за 2,1%. У периоду јануар - септембар 2018. године стопа раста индустријске производње износила је 5,3%, чему је највећи допринос дало повећање производње и снабдијевања електричном енергијом од 27%. Раст индустријске производње у посматраном периоду праћен је и повећањем броја запослених у индустрији од 2,2%, при чему се број запослених у подручју производње и снабдијевања електричном енергијом повећао за 3,2%, а у прерађивачкој индустрији број запослених повећао се за 2,5%. Такође, промет индустрије у наведеном периоду повећан је за 12,5%, чему је највећи допринос дало повећање у промету енергије. Посматрано по тржиштима, промет индустрије на домаћем тржишту повећан је за 11,4%, а промет на иностраном тржишту повећан за 14,1%. Већи раст промета на иностраном тржишту и даље повећање раста индустријске производње указују на позитивна кретања у међународном економском окружењу.

У периоду јануар - септембар 2018. године Република Српска биљежи **раст просјечних потрошачких цијена**

од 1,1%. Највећи раст цијена, забиљежен у одјељку Превоз (8,3%), условљен повећањем цијена горива од 14,4% услед повећања цијена сирове нафте на свјетском тржишту (31%) и измјеном Закона о акцизама у Босни и Херцеговини. Затим слиједи одјељак Алкохолна пића и дуван (5,9%) као посљедица повећања акциза на дуван и дуванске прерађевине (од 1. јануара 2018. године) и поскупљења цигарета најављених од појединих произвођача, а која се примјењују од 1. марта текуће године. Наспрам свега наведеног на крају 2018. године можемо очекивати просјечну стопу инфлације од 1,3%, док се у еврозони, која је наш значајан спољнотрговински партнер, очекује раст цијена

од 1,8%.

У Републици Српској у 2017. години **просјечна плата** након опорезивања износила је 831 КМ и у односу на 2016. годину забиљежила је номинални пад од 0,6%, а уз допринос дефлације реални пад од 1,1%. У периоду јануар - септембар 2018. године просјечна плата након опорезивања износила је 847 КМ, а процјењује се да ће на годишњем нивоу просјечна плата након опорезивања износити 858 КМ. Повећање плате у 2018. години највећим дијелом је резултат измјена закона које чији је циљ био повећање плата запосленима у свим секторима привреде.

Просјечна пензија у 2017. години износила је 344 КМ уз номинални раст од 0,5%. Тренд раста пензија наставља се и у 2018. години, у којој је за првих девет мјесеци исплаћена просјечна пензија у износу од 360 КМ. Просјечан број пензионера у 2017. години био је 257.018 лица са тенденцијом раста и у 2018. години. Просјечан број пензионера за првих девет мјесеци 2018. године је 259.660 лица. У 2017. години, у односу на исти период претходне године, анкетна стопа незапослености смањила се (за 3,8 п.п.) на ниво од 21%. Овај тренд наставља се и у 2018. години, када је остварен пад анкетне стопе незапослености (за 3,8 п.п.) на ниво од 17,2%. У складу са овим, број незапослених у 2017. години (120.056 лица) смањило се за 8,8%. У периоду јануар - септембар 2018. године просјечан број незапослених је износио 108.592 лица, што је мање за 10,7% у односу на исти период претходне године. Истовремено, број запослених се повећава, тако да је у марту 2018. године био 263.739 лица, што је за 2,3% више у односу на исти период претходне године, а за 1,2% у односу на просјечан број запослених у 2017. години.

Остварени **обим спољнотрговинске размјене робе** у 2017. години износио је 8,4 милијарде КМ, што у поређењу са претходном годином представља номинално повећање од 14,8%. Номинални раст извоза износио је 21,2%, док је увоз растао по стопи од 10,7%, што представља наставак раста из 2016. године. Већи раст извоза у односу на увоз за резултат је имао смањење спољнотрговинског дефицита за 8,7% односно за 134,9 милиона КМ. Такође, у 2017. години остварен је

историјски највећи проценат покривености увоза извозом

, који је износио 71%, што је за 6,2 п.п. више у односу на претходну годину. Извоз робе исказује се у номиналним стопама раста, које садрже ефекат повећања цијена на свјетском тржишту. Према класификацији дјелатности (КД), расту извоза у 2017. години највише је допринио раст у подручјима Производња и снабдијевање електричном енергијом (са учешћем у укупној структури извоза од 7,1%, и стопом раста од 227,2%) и Прерађивачка индустрија (са учешћем од 84,2% и стопом раста од 16,6%). Највећи допринос расту увоза према класификацији дјелатности (КД) дала су подручја Прерађивачка индустрија (са учешћем у укупној структури увоза од 79,5% и стопом раста од 9,8%), те Вађење руда и камена (са учешћем у укупној структури увоза од 13,9% и стопом раста од 18,2%). Јачање извозне тражње код земаља најзначајнијих спољнотрговинских партнера и повећање понуде, што се првенствено огледа у виду

раста индустријске производње, довели су до наставка тренда раста у спољнотрговинској размјени у 2018. години, чак и у поређењу са истим периодом прошле године, када су забиљежени прилично импресивни резултати.

Наиме, у периоду јануар - септембар 2018. године, спољнотрговинску размјену карактерише даље повећање обима размјене од 8,8%, затим повећање извоза од 8,9% и повећање увоза од 8,8%, покривеност увоза извозом од 70,7%. Највећи допринос расту извоза, слично као и у претходној години, забиљежен је у областима Прерађивачка индустрија и Производња и снабдијевање електричном енергијом, док су највећи допринос повећању увоза такође као и у претходној години, дала подручја Прерађивачка индустрија и Вађење руда и камена. Република Српска, поредећи период јануар - септембар 2018. године са истим периодом 2017. године, је у размјени са Србијом, Њемачком и Русијом остварила смањења спољнотрговинског дефицита, али уз истовремено смањење суфицита у размјени са Хрватском, Словенијом и Аустријом, што је довело до повећања укупног спољнотрговинског дефицита у износу од 89,9 милиона КМ или 8,5%.

Према подацима Републичког завода за статистику Републике Српске, **вриједност остварених инвестиција у стална средства**, у 2017. години износила је 1.612,9 милиона КМ, што је у односу на претходну годину смањење од 3,3%. Посматрано према техничкој структури, остварено је повећање инвестиција у Остале инвестиције (8,9%) док је нешто ниже остварење инвестиција у Машине, опрема и транспортна средства (-1,6%), те Грађевинске објекте и просторе (-6,1%). Према дјелатностима инвеститора, а узимајући у обзир учешће поједине дјелатности у укупним инвестицијама, највећи раст инвестиција забиљежено је у области Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (49,9%), Прерађивачка индустрија (28,7%), те Грађевинарство (7,7%). Према подацима Централне банке БиХ, у 2017. години у Републици Српској су евидентирана **нето страна улагана**

у износу од 214,3 милиона КМ, што представља повећање у односу на износ страних инвестиција за 2016. годину, које износе 76,4 милиона КМ. У структури директних страних улагања у 2017. години на власничке удјеле односи се 35,9 милиона КМ, задржане зараде износиле су 172,8 милиона КМ, док је остали капитал био 5,5 милиона КМ. Земље које су у Републику Српску у 2017. години инвестирале највише јесу: Аустрија са 57,5 милиона КМ, Италија 48,5 милиона КМ, Словенија 34,3 милиона КМ, Србија 32,3 милиона КМ и Велика Британија са 23,3 милиона КМ.

Према подацима привредних судова Републике Српске, број **новооснованих привредних субјеката са страним улогом** у Републици Српској показује тренд раста. Током 2017. године основана су 182

привредна друштва, а за првих девет мјесеци 2018. године 176, што показује раст у односу на првих девет мјесеци 2017. године, када су основана 133 привредна друштва.

У периоду 2019-2021. године очекује се **наставак стабилног кретања привредног раста** по стопама 3,7%, 4% и 4% респективно, као резултат даљег раста домаће тражње, одрживог нивоа извозне тражње и позитивног ефекта инвестиција. Очекивани раст привредне активности у земљама окружења (посебно у земљама најзначајнијим спољнотрговинским партнерима) кроз одрживу извозну тражњу омогућиће даља позитивна кретања у спољнотрговинској размјени и позитивно ће се одразити на раст и развој индустријске производње, посебно прерађивачке индустрије која је извозно оријентисана. Поред тога, очекује се даљи тренд раста енергетског сектора. Развој индустрије омогућава већа инвестициона улагања и повећање броја запослености, што ће уз раст личних примања омогућити раст домаће потрошње. Планирана инвестициона улагања такође би требало да допринесу укупном привредном расту. У посматраном периоду очекује се наставак тренда пада незапослености, тако да пројектоване стопе незапослености износе 16,4%, 15,8% и 15,4% кроз године.

*Одломци из документа: **Програм економских реформи Републике Српске за период 2019-2021. године***

Комплетан текст прочитајте [овдје](#) .

Потенцијали Републике Српске

Природни потенцијали су један од кључних фактора за развој Републике Српске од којих су најзначајнији: пољопривредно земљиште, шумски комплекс, воде и рудни и минерални ресурси.

Република Српска се одликује значајним пољопривредним и шумским потенцијалом.

Укупна површина пољопривредног земљишта чини 51% удјела у површини Републике Српске. Према категоријама искоришћености, највеће површине заузимају оранице и баште, ливаде, пашњаци и воћњаци, а најмање рибњаци. С обзиром да је трећина обрадивих површина још увијек слободна за обраду, постоји велики потенцијал за развој пољопривредне дјелатности.

Шумски комплекс представља национално богатство и један је од основних потенцијала развоја јер шуме и шумско земљиште обухватају 40% територије Републике Српске.

Воде су такође велико богатство Републике Српске, а водотоци задовољавају 73% параметара прописаних за прву класу воде.

Постоје изузетно повољни услови за развој термо и хидроенергетског сектора. Искоришћеност укупног потенцијала за производњу електричне енергије износи 30%. Посебно вриједан потенцијал представљају термалне и термално-минералне воде на основу којих у Републици Српској ради неколико бањско-рекреационих центара.

Република Српска има богате и још увијек недовољно искориштене рудне и минералне ресурсе, нарочито угља, боксита, лигнита, жељеза, бакра.

Са својим повољним географским положајем, атрактивним природним богатствима и богатим културним наслеђем, Република Српска има велики потенцијал за развој различитих видова туризма, а нарочито бањског, сеоског, спортског, културно-историјског и еко-туризма.

Извор података: Републички завод за статистику Републике Српске и Влада Републике Српске